

Čestnú plaketu SAV Dionýza Blaškoviča si prevzal parazitológ Marián Várady

8.6.2026 - Martin Ferenc | SAV

Slovenská akadémia vied v piatok 5. júna 2026 ocenila jednu z významných osobností slovenskej parazitológie. Pri príležitosti životného jubilea si Čestnú plaketu SAV Dionýza Blaškoviča za zásluhy v biologických vedách prevzal prof. MVDr. Marián Várady, DrSc. Ocenenie mu na slávnostnej ceremónii odovzdal Tomáš Hromádka, podpredseda SAV pre vedu, výskum a inovácie. Slávnostné laudácio, ktoré priblížilo prácu a úspechy laureáta, predniesla Daniela Antolová, podpredsedníčka SAV pre oddelenie vied o živej prírode a chemických vedách.

Daniela Antolová vo svojom príhovore vyzdvihla najmä dlhoročné domáce i medzinárodné pôsobenie oceneného vedca. *„Profesor Marián Várady patrí medzi popredných predstaviteľov veterinárnej parazitológie. Svoju vedeckú kariéru spojil s Parazitologickým ústavom Slovenskej akadémie vied, kde pôsobí od roku 1989 a dnes tu zastáva funkciu riaditeľa. Už od začiatku svojej odbornej kariéry sa systematicky venuje problematike rezistencie gastrointestinálnych parazitov hospodárskych zvierat na antihelmintiká – téme, ktorá sa postupne stala jednou z najvýznamnejších výziev modernej veterinárnej parazitológie,“* uviedla podpredsedníčka SAV.

Výskumné zameranie profesora Váradyho formovala napríklad aj jeho stáž na Kodanskej univerzite v Dánsku. Získané skúsenosti neskôr rozvinul vo vlastnom výskumnom programe, čím položil základy systematického štúdia antihelmintickej rezistencie v podmienkach strednej Európy.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje jeho prínos k objasneniu mechanizmov vzniku a šírenia rezistencie, ako aj potvrdenie transkontinentálneho prenosu polyrezistentných kmeňov parazitov prostredníctvom importovaných zvierat. Tieto zistenia upozornili na globálny rozmer problému a zdôraznili potrebu medzinárodnej spolupráce pri jeho riešení.

V poslednom období významne rozšíril smerovanie svojho pracoviska o multidisciplinárne prístupy prepájajúce parazitológiu, imunológiu, výživu, gastrointestinálnu mikrobiológiu a udržateľný manažment chovu zvierat. Odbornú váhu jeho práce podčiarkuje 138 vedeckých publikácií evidovaných v databáze Web of Science, ktoré boli citované viac ako 2 600-krát a jeho Hirschov index dosahuje hodnotu 30. Neoddeliteľnou súčasťou jeho profesijnej dráhy je aj pedagogická a organizačná činnosť, ako aj vedenie medzinárodného vedeckého časopisu *Helminthologia*.

Čerstvý držiteľ čestnej plakety prof. Marián Várady vo svojej ďakovnej reči s pokorou spomenul tri osobnosti, ktoré zásadne ovplyvnili jeho profesijnú cestu. Prvé poďakovanie adresoval svojej manželke, ktorá ho priviedla k prvému kroku stať sa parazitológom. Vyjadril tiež vďaku svojmu niekdajšiemu školiteľovi docentovi Čorbovi a profesorovi Nansenovi, pod ktorého vedením pôsobil v dánskom centre pre experimentálnu parazitológiu. Na záver adresoval úprimné uznanie svojmu súčasnému tímu: *„A chcel by som poďakovať, samozrejme, aj všetkým vám kolegom, pretože bez vás by to nešlo. Takže ďakujem vám veľmi pekne.“*

Spracoval a foto: Martin Ferenc

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13701&source_no=20